

РИЗИК-УПРАВЛІННЯ - ЦЕ УПРАВЛІННЯ ВТРАТАМИ ВІД РИЗИКУ

*Бабайлов В.К., к. екон. наук, доцент,
Дмитрієва О.І., д-р екон. наук, професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Постановка проблеми. В даний час спостерігається значне зростання інтересу до проблеми поглиблення розуміння ризиків і особливе до удосконалення управління ризиками [1-10]. Значний крок у цьому напрямку здійснений у дослідженні [1], де зроблений важливіший висновок про необхідність поділення ризик-менеджменту на три професійно орієнтовані частини: ризик-економіку, ризик-інженерію і ризик-адміністрацію. Тобто, управління економічними, інженерними і адміністративними ризиками зобов'язані робити окремо відповідні спеціалісти. Але подальше поглиблення розуміння ризиків авторами даної публікації привело до сумніву і виникнення питання у правомірності використання у літературі і особливе у практиці управління словосполучення «управління ризиками». Відповідь на це питання, на цю складову загальної проблеми стає сучасною і актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На основі аналізу сучасних досліджень можна зробити висновок, що всі автори без усякого сумніву вважають існування управління ризиками. Так, у роботі [2] мова йде про керування ризиками (у даному контексті можна знехтувати нетотожністю керування і управління): «Керування ризиком – процес прийняття рішень і здійснення заходів, спрямованих на зміну ризику. Механізм керування ризиками інвестиційної діяльності – це сукупність інструментів, методів, форм та засобів взаємодії суб'єктів керування ризиками з метою розроблення та реалізації управлінських рішень, спрямованих на попередження настання ризиків інвестиційної діяльності, зменшення і подолання наслідків їх впливу. Вибір допустимого ризику не просте завдання». Коротко кажучи, тут керування (управління) ризиками розуміють і як зміну, і як попередження настання, і як зменшення, і як вибір ризику. До речі, у приведеному контексті термін «зміна» ризику виключне невдалий, тому що зміну ризику можна розуміти двояко: і як заміну, тобто вибір, і як зміну величини ризику.

У дослідженні [3] теж відсутній навіть сумнів про існування управління ризиками: «Управління ризиками є визначення пріоритетів управління ними».

У роботі автора [4] мова йде теж саме про управління ризиками – «... передбачуваними і непередбачуваними...».

Автором [5] розглядається з одного боку саме існування «процесного» управління ризиками; але з іншого стверджується фактичне протилежне: «Усунути ризики в діяльності суб'єктів господарювання неможливо, оскільки вони являють собою елемент об'єктивної дійсності». Тобто, тут автор

правильне стверджує, що неможливе усунути ризики. З цим необхідне тільки погодитись. Здавалося, що у автора залишається тільки один крок до вірного висновку, що ризики неможливе не тільки усувати, а взагалі неможливе і зменшувати, продавати, купувати тощо, тобто, ризиками неможливе управляти. Однак, автор до цього висновку так й не дійшов, що підтверджується у подальших його міркуваннях: «... підприємець-інноватор повинен не уникати ризику, а вміти оцінювати ступінь ризику та управляти ним».

У дослідженні [6] автор однозначне впевнений в існуванні управління ризиками: «... суть заходів щодо управління ризиками полягає у тому, щоб оцінити їх розмір, виробити ефективні і економічні заходи зниження ризиків, а потім переконатися, що ризики поміщені в прийнятні рамки (і залишаються такими). Отже, управління ризиками включає два види діяльності, які чергуються циклічно:

- (пере)оцінка (вимірювання) ризиків;
- вибір ефективних і економічних захисних засобів (нейтралізація ризиків).

По відношенню до виявлених ризиків можливі наступні дії:

- ліквідація ризику (наприклад, за рахунок усунення причини);
- зменшення ризику (наприклад, за рахунок використання додаткових захисних засобів);
- прийняття ризику (і вироблення плану дії у відповідних умовах);
- переадресація ризику (наприклад, шляхом укладення страхової угоди)».

Тобто, й тут характерна думка про необхідність управління ризиками залишається.

У роботі [7] авторами управління ризиками теж не заперечується: «Ризик-менеджмент – це система управління ризиками, яка включає в себе стратегію та тактику управління, направлені на досягнення основних бізнес-цілей банку».

Тут, по-перше, висновки про управління ризиками засновані на обмеженому, приватному досвіді – досвіді діяльності тільки банку; по-друге, управлінні ризиками трактується як стратегія і тактика, так можливо говорити по відношенню до будь-якої діяльності. Але практиків ризик-менеджменту (зокрема, й авторів даній статті) цікавлять не банальні сентенції, а тільки те, що приймає автор існування управління ризиками або ні. Вже з такого невеликого фрагменту слідує, що так, приймає.

Також цікаво, що існують і публікації, в яких мова йде й про управління ризиками, й про управління витратами в умовах ризику. Так, у роботі [8] відмічається: «Відомо, що ринкові умови господарювання зумовлюють виникнення проблеми не стільки щодо визначення рівня витрат, їхнього розподілу за об'єктами та забезпечення мінімізації, скільки щодо управління ними (витратами – примітка авторів даній публікації) в умовах ризиковості».

Однак, навіть й цей автор, який вважає правильним існування управління витратами в умовах ризику, все ж таки вважає можливим існування й

управління ризиками одночасне: «Проте у сучасних нестабільних умовах розвитку економічних відносин управління витратами на рівні підприємства необхідно здійснювати у комплексі із управлінням ризиками».

Огляд літературних джерел можливе б продовжувати, але й в інших джерелах панують ті ж самі думки про існування управління ризиками [9-10].

Невирішені складові загальної проблеми. Отже, аналіз останніх досліджень і публікацій у цілому показав, що найважливішою невирішеною складовою проблеми уточнення важливих аспектів ризиків є питання про існування управління ризиками. На думку авторів даної публікації управління ризиками не існує ні в якій формі, але існує тільки управління втратами в умовах ризику.

Формулювання мети і задач статі. Метою статті є доказ або спростування цієї гіпотези. При формуванні задач урахувався саме такий важливий факт: інших словосполучень, щодо дій з ризиками, крім двох (управління ризиками і управління втратами в умовах ризику) у практики сучасного ризик-менеджменту не існує. Приймалося до уваги й така важлива обставина: під управлінням ризиками у літературі і практики зараз розуміються всі три його форми:

- вибір меншого ризику з декількох різних;
  - використання у ризику безризикової частки (тобто, вибір у ньому і використання тільки повної визначеності);
  - страхування від ризику (причому в самих різних його підформах).
- Отже, з урахуванням цих приміток були сформульовані й такі задачі:
- акцентувати увагу на істинному сенсі поняття «управління»;
  - довести, що вибір меншого ризику, використання безризикової частки ризику і страхування від ризику – це не є управління ризиками;
  - обґрунтувати висновок про відсутність управління ризиками і існування тільки управління втратами від ризиків;
  - визначити основні результати проведеного дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вирішення першої задачі (акцентувати увагу на істинному сенсі поняття «управління») було зроблене на основі висновку авторів, що управління не співпадає з менеджментом. Цей однозначний висновок підтверджується виключно простим аргументом, що управління є впливом тільки трьохосновних видів:

- вплив людини на людину (наприклад, вплив начальника на підлеглих);
- вплив людини на всю інші решту природи – речову або неречову (наприклад, вплив токаря на верстат або вплив людини на інформацію);
- вплив всієї решти природи на саму решту природи як наслідок впливу людини на природу (вплив інструменту, технік на предмет труда). Інших видів впливу просто не існує.

При цьому тільки перший вид впливу є менеджмент (М); другий і третій види – це вже виробництво (В). Тому управління (У) не співпадає з

менеджментом (М), управління ширше менеджменту, управління (У) є сума менеджменту і виробництва ($U=M+B$).

Зазначимо, що вплив людини на іншу, решту природу в підсумку обов'язково веде до зміни самої структури типу, природи, назви явища: при такої формі впливу, наприклад, напівфабрикат перетворюється в продукт; в інформації незнання перетворюється у знання тощо.

У контексті другої задачі даної публікації спочатку було вирішене питання: чи перетворюється якийсь ризик на менший ризик. Відповідь може бути тільки одна – ні, не перетворюється. Але у літературі і практиці діяльності в умовах ризику існує класичний приклад підміни понять, а саме, – вибір меншого ризику помилково визначають як зменшення ризику. Так, ризик оренди заміняють на менший, але зовсім інший ризик – ризик купівлі, але це трактують як зменшення саме ризику оренди [2]. Це лише один приклад із багатьох інших подібних. Тут принциповий і загальний приклад нерозуміння сенсу управління в умовах ризику, а він походить від нерозуміння істинного сенсу самого ризику: при зміні типу явища (оренди у нашому прикладі) змінюється і тип ризику - ризик оренди змінюється на зовсім інший ризик - ризик купівлі. Обидва ризики існують незалежно від наших дій, нашого управління втратами в умовах ризиків. Тому з приведеного прикладу слідує тільки один висновок: зміни ні ризику оренди, ні ризику купівлі не відбувається, тобто, управління ні жодним ризиком не існує – змінюється лише наша поведінка, дії, управління втратами в умовах цих двох ризиків: ми відмовляємось від дій, управління втратами в умовах ризику оренди на дії, на управління втратами в умовах іншого ризику – ризику купівлі.

При вирішенні другої задачі була також надана відповідь й на питання – чи можливо використання безризикової частки будь-якого ризику (за допомогою методики гарантованої впевненості - МГВ) вважати як управління ризиком. Для правильної відповіді необхідне урахувати головне: чи змінює при цьому свою структуру даний ризик. Відповідь однозначна: наше використання його безризикової частини ніяк не впливає на сам ризик, ніяк не змінює структуру ризику, ризик залишається ризиком без змін. Тому й тут не існує управління ризиками.

Однак, досі вважається, що МГВ – це методика саме управління ризиками. Тому необхідне додаткове пояснення про причину такого оману. Справа в тому що, зовні МГВ дійсно виглядає як унікальне усунення ризику, як позбавлення від ризику, як продаж ризику. Але у дійсності ми фактично усуваємо, позбавляємося, продаємо-купуємо відсутність значних вірогідних втрат; нас у дійсності цікавить не ризик, як такий, а можлива небезпека від нього, небезпека втрат. Але зовні результат використання МГВ виглядає вже в умовах тільки визначеності, але не ризику, як в умовах відсутності ризику, а не як діяльність в умовах всього ризику. Насправді, ризик залишається, і навіть не змінюється – просто ми переносимо увагу лише на його частку – на

безризикову частку, на визначеність у ньому. Тому й у даному випадку так зване «управління ризиками» теж не існує.

При цьому ми свідоме зменшуємо наші можливі прибутки за рахунок втрат на запаси вартості, які ми здійснюємо через можливу небезпеку від ризику; величину втрат на запаси вартості ми розраховуємо виходячи з величини ризику – це наші первинні втрати. Й ми усвідомлене ідемо на це зменшення прибутку, тому що ці втрати мізерні у порівнянні з можливими проблемами в умовах відсутності використання МГВ, в умовах невизначеності. Визначеність того варта, це величезний результат нашої діяльності в умовах ризику, визначеність забезпечує нам безпеку від можливих проблем у майбутньому - можливості вторинних втрат, які в рази можуть перевищувати наші первинні втрати.

І тут фактичне складається така ситуація – якщо ми таким чином зменшуємо, віддаємо частку прибутку, то це рівнозначне втратам на придбання, на купівлю визначеності. І виникає питання: а у кого ми купуємо цю визначеність. Відповідь тільки одна – у себе: тут ми хеджери і спекулятори одночасно.

При вирішенні другої задачі була надана відповідь й на третє питання: чи страхування від ризику – це управління ризиком.

Для відповіді на це питання, необхідне мати на увазі, що при страхуванні, де ризик не обирається (він один, другого не існує), але він теж при цьому не зменшується. Зменшується не ризик, він існує об'єктивно, незалежно від нас, він залежить не від нас; наприклад, ризик ціни, коливання ціни на ринку не залежить від нас, ми не можемо зменшити ринкову ціну, не зможемо відмінити й коливання ціни, тобто не можемо відмінити, усунити ризик ціни. Звичайне, ми в якомусь незначному ступеню теж впливаємо на ринкову ціну – але цей вплив мізерний у порівнянні з впливом десятків, сотень інших учасників обміну, ринку; тому нашим впливом можна знехтувати. Отже, ми можемо зменшувати саме і тільки наші втрати в умовах ризику й не більше того, ми можемо тільки управляти тим, що маємо – управляти тільки нашою вартістю як власники її. Але власником ризику невідома ще ні жодна людина.

Вирішення третьої задачі (обґрунтувати висновок про відсутність управління ризиками і існування тільки управління втратами від ризиків) спиралося на висновок про відсутність управління ризиками при вирішенні другої задачі, де доведено, що управління ризиками не існує ні при виборі меншого ризику з декількох різних; ні при використанні у ризику безризикової частки (тобто, повної визначеності); ні при страхування від ризику (причому в усіх різних його формах). А так, як інших форм так званого управління ризиками не існує, то можливе впевнено стверджувати, що управління ризиками не існує взагалі. Тому слідує висновок: існує тільки управління втратами від ризиків.

Автори повністю згодні з думкою у дослідженні [1] про те, що таке управління логічне визначати терміном «Ризик-Управління» (Р-У). При цьому сутністю Р-У і є управління втратами від будь-яких ризиків.

А урахування того, що будь-яке управління є сума менеджменту і виробництва ($У=М+В$), за аналогією приводить до висновку, що й Ризик-Управління є сума Ризик-Менеджменту і Ризик-Виробництва ($Р-У= Р-М + Р-В$). Тому зміст Р-У складається з основних двох елементів: Р-М і Р-В.

Висновки з проведеного дослідження. У процесі проведеного дослідження були вирішені всі його задачі і отримані такі результати:

- визначене відмінність, нетотожність управління і менеджменту (управління є сума менеджменту і виробництва);
- встановлене, що вибір меншого ризику – це не є управління ризиками;
- доведено, що використання безризикової частки ризику – це теж не є управління ризиками;
- аргументоване, що страхування від ризику у всіх його формах – не є управління ризиками;
- обґрунтоване, що управління ризиками не існує ні в якій формі, а існує тільки управління втратами від ризику;
- визначені сутність ризик-управління, як управління втратами від ризиків, і його зміст, який містить два елементи: ризик-менеджмент і ризик-виробництво.

Отже, основний результат проведеного дослідження – спростована розповсюджена думка про існування управління ризиками; доведено що у дійсності існує тільки управління втратами від ризику, яке логічне визначати новим терміном – «ризик-управління».

Автори впевнені в тому, що перелічені результати приведуть до кардинальних змін у розумінні природи ризиків, що сприятиме значному підвищенню ефективності управління втратами від ризиків.

Перелік посилань

1. Бабайлов В. К., Курденко О. В. Від ризик-менеджменту до ризик-економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2061/1989> (дата звернення: 15.04.2023).

2. Керування ризиком. *Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії*: веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 15.04.2023).

3. Управління ризиками компанії: методологія та практичні аспекти: веб-сайт. URL: <https://kolo.news/category/biznes/33116> (дата звернення: 15.04.2023).

4. Управління ризиками у проекті: веб-сайт. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/> (дата звернення: 17.04.2023).

5. Литюга Ю. В., Позняк С. В. Процесне управління ризиками розвитку підприємства як джерело його конкурентоспроможності. Ефективна економіка.

2015. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4612> (дата звернення: 17.04.2023).

6. Управління ризиками. URL: <https://wiki.tntu.edu.ua/> (дата звернення: 19.04.2023).

7. Ризик-менеджмент чи що таке управління ризиками. URL: <https://edin.ua/rizik-menedzhment-chi-shho-take-upravlinnya-rizikami/> (дата звернення: 20.04.2023).

8. Костецька Н. І. Управління витратами на підприємствах в умовах ризику. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-67> (дата звернення: 23.04.2023).

9. Система управління ризиками. URL: <https://www.csd.ua/index> (дата звернення: 23.04.2023).

10. Методичний посібник щодо аспектів управління ризиками, як складової системи внутрішнього контролю у розпорядника бюджетних коштів. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%>. (дата звернення: 24.04.2023).

References

1. Babailov V. K., Kurdenko O. V. (2022). From risk management to risk economics [Vid ryzyk-menedzhmentu do ryzyk-ekonomiky], *Economy and society*, No. 46, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2061/1989> (last accessed 15.04.2023).

2. Risk management [Keruvannia ryzykom], *Material from Wikipedia - the free encyclopedia*: website, available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (last accessed 15.04.2023).

3. Company Risk Management: Methodology and Practical Aspects [Upravlinnia ryzykamy kompanii: metodolohiia ta praktychni aspekty]: Website, available at: <https://kolo.news/category/biznes/33116> (last accessed 15.04.2023).

4. Project Risk Management [Upravlinnia ryzykamy u proekti]: Website, available at: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/> (last accessed 15.04.2023).

5. Lytiuha, Yu. V., Pozniak, S. V. (2015). Process risk management of enterprise development as a source of its competitiveness [Protsesne upravlinnia ryzykamy rozvytku pidpryemstva yak dzherelo yoho konkurentospromozhnosti], *Efficient economy*, No. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4612> (last accessed 17.04.2023).

6. Risk management [Upravlinnia ryzykamy], available at: <https://wiki.tntu.edu.ua/> (last accessed 19.04.2023).

7. Risk management or what is risk management [Ryzyk-menedzhment chy shcho take upravlinnia ryzykamy], available at: <https://edin.ua/rizik-menedzhment-chi-shho-take-upravlinnya-rizikami/> (last accessed 20.04.2023).

8. Kostetska, N. I. (2021). Cost management at enterprises under risk conditions [Upravlinnia vytratamy na pidpryemstvakh v umovakh ryzyku], *Economy*

and society, No. 34, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-67> (last accessed 23.04.2023).

9. Risk management system [Systema upravlinnia ryzykamy], available at: <https://www.csd.ua/index> (last accessed 23.04.2023).

10. Methodical guide on aspects of risk management as a component of the internal control system of the manager of budget funds [Metodychnyi posibnyk shchodo aspektiv upravlinnia ryzykamy, yak skladovoi systemy vnutrishnoho kontroliu u rozporiadnyka biudzhetykh koshtiv], available at: <https://mof.gov.ua/storage/files/%> (last accessed 24.04.2023).

РЕФЕРАТИ ABSTRACTS

УДК 330.131.7; JEL Classification: M11

Бабайлов В.К., Дмитрієва О.І. РИЗИК-УПРАВЛІННЯ - ЦЕ УПРАВЛІННЯ ВТРАТАМИ ВІД РИЗИКУ

В даний час спостерігається значне зростання інтересу до проблеми поглиблення розуміння ризиків і особливе до удосконалення управління ризиками. Зовсім недавно здійснений значний крок у цьому напрямку – зроблений важливіший висновок про необхідність поділення ризик-менеджменту на три професійно орієнтовані частини: ризик-економіку, ризик-інженерію і ризик-адміністрацію. Тобто, управління економічними, інженерними і адміністративними ризиками зобов'язані робити окремо відповідні спеціалісти. Але подальше поглиблення розуміння ризиків авторами даної публікації привело до сумніву і виникненню питання у правомірності використання у літературі і особливе у практиці управління словосполучення «управління ризиками». Відповідь на це питання, на цю складову загальної проблеми стає сучасною і *актуальною*. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що всі автори без усякого сумніву вважають існування саме управління ризиками. Й тому питання (або управління ризиками, або втратами від ризиків) не ставиться ними навіть взагалі. Навпаки, на думку авторів даної публікації, управління ризиками не існує ні в якій формі, але існує тільки управління втратами в умовах ризику. *Метою статті* й стало доказ або спростування цієї гіпотези. При формуванні задач урахувався саме такий важливий факт: інших словосполучень, щодо дій з ризиками, крім «управління ризиками» і «управління втратами в умовах ризику» у практики сучасного ризик-менеджменту не існує. Приймалося до уваги й така важлива обставина: під управлінням ризиками зараз розуміються всі три основні його форми: вибір меншого ризику з декількох різних; використання у ризику безризикової частки; страхування від ризику (причому в самих різних його формах). Отже, з урахуванням цих приміток були сформульовані й такі задачі: акцентувати увагу на істинному сенсі поняття «управління»; довести, що вибір меншого ризику, використання безризикової частки ризику і страхування від ризику – це не є управління ризиками; обґрунтувати висновок про відсутність управління

ризиками і існування тільки управління втратами від ризиків; визначити основні результати проведеного дослідження. **Методики дослідження:** аналогія, поняття, огляд літературних джерел, 2С70, ВЕО. **Результати:** визначене відмінність, нетотожність управління і менеджменту (управління є сума менеджменту і виробництва); встановлене, що вибір меншого ризику – це не є управління ризиками; доведено, що використання безризикової частки ризику – це теж не є управління ризиками; аргументоване, що страхування від ризику у всіх його формах – це не є управління ризиками; обґрунтоване, що управління ризиками не снує ні в якій формі, а існує тільки управління втратами від ризику; визначені сутність ризик-управління, як управління втратами від ризиків, і його зміст, який містить два елементи: ризик-менеджмент і ризик-виробництво. **Наукова новизна:** вперше спростована розповсюджена думка про існування так званого «управління ризиками» і необхідність усунення його з практики; визначений сенс нового терміну і поняття «ризик-управління», саме як управління втратами від ризиків. **Практична значимість:** Отримані результати приведуть до кардинальних змін у розумінні природи ризиків, що сприятиме усуненню зайвих затрат на помилковий і зайвий процес так званого «управління ризиками» і приведе до значного підвищення ефективності управління саме втратами від ризиків.

Ключові слова: ризики; управління; страхування; ризик-управління; управління втратами; управління ризиками.

UDC 330.131.7; JEL Classification: M11

Babailov V.K., Dmytriieva O.I. RISK MANAGEMENT IS THE MANAGEMENT OF LOSSES FROM RISK

Currently, the problem of deepening the understanding of risks and especially improving risk management arouse an increasing interest. Quite recently, a significant step in this direction was made – a more important conclusion was drawn about the need to divide risk management into three professionally oriented parts: risk economics, risk engineering and risk administration. That is, the management of economic, engineering and administrative risks must be done separately by relevant specialists. However, the further deepening of the understanding of risks by the authors of this publication led to doubt and the emergence of the question of how legit is using the phrase "risk management" in the literature and especially in the practice of management. The answer to this question, to this component of the general problem, becomes up-to-date and relevant. The analysis of the latest research and publications shows that all authors without any doubt consider the existence of risk management itself. And therefore the question (or risk management, or risk losses) is not even asked by them at all. On the contrary, according to the authors of this publication, risk management does not exist in any form, but there is only loss management under risk conditions. **The purpose** of the article was to prove or disprove this hypothesis. The following important fact was taken into account during the formulation of the tasks: there are no other phrases related to actions with risks,

except "risk management" and "loss management under risk conditions" in the practice of modern risk management. This important circumstance was also taken into account: risk management now includes all three of its main forms: choosing a smaller risk from several different ones; use of the risk-free portion at risk; risk insurance (in its various forms). Therefore, taking into account these notes, the following tasks were formulated: to emphasize the true meaning of the concept of "management"; prove that choosing less risk, using the risk-free share of risk and insurance against risk is not risk management; substantiate the conclusion about the absence of risk management and the existence of only management of losses from risk; determine the main results of the conducted research. **Research methods:** analogy, concepts, review of literary sources, 2C70, AIO. **Results:** the difference, non-identity of management and management (management is the sum of management and production) was determined; it was established that choosing less risk is not risk management; it was proven that using the risk-free share of risk is not risk management either; it was argued that risk insurance in all its forms is not risk management; it is reasonable that risk management does not exist in any form, but there is only management of losses from risk; the essence of risk management, as the management of losses from risks, and its content, which contains two elements: risk management and risk production, were defined. **Scientific novelty:** for the first time, the widespread opinion about the existence of the so-called "risk management" and the need to eliminate it from practice was refuted; the meaning of the new term and the concept of "risk-management" was determined, precisely as the management of costs from risks. **Practical significance:** The obtained results will lead to radical changes in the understanding of the nature of risks, which will contribute to the elimination of unnecessary costs for the erroneous and redundant process of the so-called "risk management" and will lead to a significant increase in the effectiveness of the management of losses from risks.

Keywords: risks; management; insurance; risk-management; loss management; management of risks.

Відомості про авторів / About the Authors

Бабайлов Василь Кузьмич – кандидат економічних наук, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, доцент кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: super_super-kod@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1451-7222>. Моб. (050) 139-27-76.

Babailov Vasil – PhD, Kharkiv National Automobile and Highway University, Associate professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Kharkiv, Ukraine.

Дмитрієва Оксана Іллівна – доктор економічних наук, професор, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, завідувачка кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: oksanahnadu@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9314-350X>. Моб. (063) 353-79-98.

Dmytriieva Oksana – Dr.Sc. in Economics, Professor, Kharkov National Automobile and Highway University, Head of the Department of Economics and Business, Kharkiv, Ukraine.